

Makineyle sağım

Makine ile sağımın esası, vakum uygulayarak sütün memeden dışarı çıkartılmasıdır.

Meme başlarına takılan emici tüpler sütü emerek sağar. Emzik denen bu tp memeyi bir sıkır bir bırakır. Böylece hem sağım yapılır hem de memeye masaj yapılırak süt akımı sağlanır.

Makineyle sağımda nelere dikkat etmelisiniz?

- ✓ Sağım başlamadan evvel, ayrı bir kaba her meme başından bir miktar süt sağarak, kontrol etmelisiniz. Eğer bozukluk var ise o meme başı tedavi edilmeli ve buradan çıkan süt normal süte karıştırılmamalıdır.
- ✓ Memeleri kontrol ettikten sonra 1 dakika içinde sağım makinesinin meme başlıklarını memeye takmalısınız. Eğer geç kalırsanız memede süt kalır ve meme hastalıkları ortaya çıkar.
- ✓ Sağım sonuna doğru memeye masaj yaparak, sütün tamamının sağılması sağlamalısınız. Masaj meme sağlığı için önemli olup, yaklaşık 30 saniye yapılmalıdır.



Kaliteli süt nasıl üretilir?

Kaliteli süt elde etmenin ilk şartı ineklerinizin sağlıklı olmasıdır. Bunu sağlamak için ineklerinizi uygun aralıklarla veteriner'e göstermelisiniz. İneklere bulaşan hastalıkların bir kaynağı da insandır. Bu nedenle kendinizin ve ahırınızda çalışan diğer kişilerin temizliğine ve sağlığına çok dikkat etmelisiniz.

- ✓ Sağımda kullanacağınız kovaları ve aletleri her kullanımdan sonra ilaçlı su ile temizlemelisiniz.
- ✓ Sağımdan sonra sütü hemen ahırdan çıkarın. Aksi halde ahırın kokusu kısa sürede süte geçer.
- ✓ Elle sağdığınız sütü, en az 4 katlı bir tülbentten süzerek muhafaza edin. Tlbenti her kullanımdan önce yıkayıp temizleyin.
- ✓ Sağdığınız sütü zaman geçirmeden, en geç 2 saat içerisinde, +10 dereceye kadar soğutarak, içinde mikropların çoğalmasını önleyin.



Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootehni Bölümü

Sağım ve Sağım Teknikleri



Sağımın önemi

Süt sığırcılığı yapıyorsanız, amacınız fazla miktarda ve kaliteli süt elde etmektir. Sütü memeye zarar vermeden almanız gerekir. Eğer sağımı uygun bir şekilde yapmazsanız, hem alacağınız süt miktarı azalır, hem de meme hastalıklarının ortaya çıkmasına neden olursunuz. Memede süt yapımı için gerekli besin maddeleri kan yoluyla memeye taşınır. Üretilen sütün azlığı veya çokluğu memedeki damarlardan geçen kan miktarı ile ilgilidir.

Memedeki damarlar ne kadar çok kıvrımlı ve kalın olursa, memeden o kadar kan geçer ve ineğiniz o kadar fazla süt üretir.

Sağıma başlamadan önce;

- ✓ Ellerinizi ve sağımda kullanacağınız kovayı temizleyin.
- ✓ Memeyi ve meme başlarını ılık suyla yıkayıp temiz bir bez veya kâğıt havlu ile kurulayın. Kâğıt havlu pahalı olmasına rağmen çok sağlıklıdır.
- ✓ Sağımın başında her meme başından çok az miktarda sütü ayrı bir kaba sağarak kontrol edin. Sütte bir bozukluk varsa diğer sütlere karıştırmayın.

İneğin sütünü indirmesi

İneğin memesinde biriktirdiği sütü indirmesi sağım anındaki durumuna bağlıdır.

İneğinizden verebileceği en fazla miktarda sütü sağabilmek için, onu sağıma hazırlamalı ve sağım esnasında elinizden geldiğince rahat ettirmelisiniz.

- ✓ Sağımın başında memeyi yıkayıp temizlerken aynı zamanda meme başlarına da masaj yapın. Bu memeyi uyararak sütün akışını başlatacaktır.
- ✓ Eğer ineğiniz yine sütünü indirmiyorsa buzağısını yakınına getirmeyi veya önüne yem koymayı deneyebilirsiniz.
- ✓ Sağımı, başladıktan sonra 10 dakika içinde bitirin. Aksi takdirde memedeki sütün bir kısmı içeride kalır.
- ✓ İneğe yapacağınız kötü muamele, gürültü veya ineğin kızmasına neden olabilecek herhangi bir olay, memeyi uygun bir şekilde uyarılmış olsanız bile süt çıkışını engelleyebilir.

!! Sağamadığınız süt ineğin memesinde kalır ve hastalığa yol açar.

Elle sağım

Avuç içiyle sağım, en iyi elle sağım şeklidir. Meme başını avucunuzun içine alıp, başparmağınızı diğer parmaklarınızın üzerine gelecek şekilde kapatarak memeyi sıkarsınız.

İlk defa sıkıp süt akışını sağlayınca parmaklarınızı açar ve yeniden sıkarsınız. Bu şekilde devam ederek sağımı sürdürürsünüz.

Gelen süt bitince, memeye yeniden masaj yaparak süt bezlerini tekrar uyarmalı ve sağmaya devam ederek memedeki sütün tamamını alınmalısınız. Böylece memede süt bırakmayarak hastalık oluşumu önlemiş olursunuz.

Elle sağımda nelere dikkat etmelisiniz?

- ✓ Sağım yaparken parmaklarınızı süte batırarak ıslatmayın.
- ✓ Süt kovanının temizliğine dikkat edin.
- ✓ Hayvanlar arasında mikrop taşımamaya dikkat edin.
- ✓ Özellikle huysuz inekleri sağarken sütü sık sık başka bir kovaya aktararak sütün zayi olmasını engelleyebilirsiniz.
- ✓ Sağdığınız sütü bekletmeden ahır dışına çıkarın ve soğukta muhafaza edin. Bu hem sütün ahırdan koku kapmasını hem de bozulmasını önleyecektir.
- ✓ Sağdığınız sütün içine sap, saman ve gübre parçalarının düşmemesi için kovanın ağzına bir tülbent bağlayın.
- ✓ Memedeki sütün bittiğinden emin olmadan sağımı bitirmeyin.

Elle yapılan sağımda yapılan yanlışlar;

- » Meme ucunun büyük kısmını avucunuzun dışında bırakmanız yanlıştır. Memedeki sütün tamamını alamamanıza sebep olur, meme ucu şişer ve meme zarar görür.
- » Meme başını iki parmağınızla tutup aşağıya doğru çekmeniz yanlıştır. Meme başını çok üstten tutarak sağarsanız, meme başında baloncuk oluşur ve bu baloncuk hem sütün çıkmasını zorlaştırır hem de meme başında daralma ve kalınlaşmaya neden olur.
- » Meme başını başparmağınızın birinci boğumunun sırtı ile diğer parmaklarınız arasına sıkıştırarak sağım yapmanız da yanlıştır. Meme başı zedelenir ve yara olur.
- » Sağım sırasında hayvanı korkutmak, sinirlendirmek veya acı verme yapılabilecek en büyük yanlışlardandır. Bu durumda sütünü indirmeyecektir.

Bir litre süt üretimi için memeden 400 litre kanın geçmesi gerekir.